

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 1Co/73/2019  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119204359  
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8119204359.1

## Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Anny Ilčinovej, v sporovej veci žalobkyne: Z. Q., H.. XX.X.XXXX, C. Ď. XX, XXX XX S., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája č. 173/11, 911 01 Trenčín, pobočka kancelárie a adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 47 234 679, o primerané finančné zadostučinenie 449,55 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 16Csp/57/2019-31 z 3.9.2019, takto

### rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 200 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa sa domáhala od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia 449,55 eur z dôvodu, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/210/2016 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bola úspešná. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 8C/210/2016 zo dňa 13.4.2018 v právnej veci žalobkyne Z. Q., H.. XX.X.XXXX proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s. súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenia vo výške 449,55 eur a určil neprijateľnosť tam uvedenej zmluvnej podmienky. Zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že zmluva nemala podstatné náležitosti a do zmluvy zahrnul aj neprijateľnú zmluvnú podmienku - zmluvnú pokutu bez reálneho plnenia. Žalovaný sa na základe zmluvy o úvere s takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou snažil získať financie bez protihodnoty. Vzhľadom na to, že žalovaný si vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval na základe absencie zmluvných podmienok, resp. ich neprijateľnosti bezdôvodne sumu 449,55 eur, ktorá bola žalobkyni právoplatne priznaná, vyvolal u nej stav právnej neistoty, ktorý mohla/musela riešiť podanou žalobou. Bol to žalovaný, kto sa dopustil porušenia spotrebiteľského práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu. Úspešnosť žalobkyne v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadostučinenia. Súd považoval za primeranú výšku finančného zadostučinenia 200 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti rozsudku voči výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené a v súvisiacom výroku o trovách konania, v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol rozsudok v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania.

5. Odvolanie podal z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

6. Namietal, že žalobkyňa v žalobe neuviedla, akým spôsobom mal žalovaný jej práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzila sa len na konštatovanie, že uzatvorená úverová zmluva nemá náležitosti podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čo nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa. Z pojmu primeraného finančného zadosťučinenia vyplýva nevyhnutnosť jeho primeranosti vo vzťahu k porušenej povinnosti. Jeho cieľom má byť nastolenie akejkoľvek rovnováhy v dôsledku porušenej povinnosti, ktorá spotrebiteľovi mala spôsobiť škodu. Pokiaľ však súd vyhlási úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu chýbajúcich náležitostí, žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla. Ak by na základe takejto skutočnosti malo byť spotrebiteľovi priznané ešte aj primerané finančné zadosťučinenie, výklad § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nebol správne aplikovaný. Pokiaľ aj súd v predchádzajúcom konaní vyhodnotil úverovú zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov, žalobkyni mohla potenciálne vzniknúť len ujma za zaplatené úroky, ktorá ujma už bola nahradená plnením na základe rozsudku v konaní vedenom pod sp.zn. 8C/210/2016. Iná ujma žalobkyni nevznikla, žalobkyňa ju v žalobe neuviedla, ani inak nešpecifikovala. Účelom a zmyslom § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je odškodniť spotrebiteľa za diskomfort, ktorý nastal z dôvodu, že spotrebiteľ sa rozhodol uplatniť ochranu proti porušeniu práv a povinností zo strany dodávateľa na súde a v tomto konaní bol úspešný.

7. Nepostačuje však, že dodávateľ porušil svoje povinnosti. Primerané finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V danom prípade žalobkyni žiadne, ani len potenciálne riziko ujmy nehrozilo, ale z celého zmluvného vzťahu so žalovaným sa snaží len vyťažiť výhody a finančné prostriedky. Ani súdy by nemali spotrebiteľov zbavovať zodpovednosti za svoje záväzky a následne im ešte priznať primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa v zmluvnom vzťahu so žalovaným vystupovala ako spotrebiteľ - teda slabšia strana. Postavenie slabšej strany však neznamená, že tejto bude poskytnutá bezbrehá ochrana voči dodávateľovi ako strane silnejšej, bez ohľadu na platné právo. U spotrebiteľa ako subjektu týchto vzťahov sa vychádza z definície priemerného spotrebiteľa, teda spotrebiteľa, ktorý má primerané množstvo informácií a je v rozumnej miere pozorný a obozretný, a to s ohľadom na jeho sociálne a kultúrne faktory a jazykové schopnosti. Od spotrebiteľa sa teda vyžaduje určitá miera pozornosti, ktorá má svoj obraz napríklad v tom, že spotrebiteľ musí vykonať určité kontrolné zisťovania, aký tovar vlastne kupuje, alebo akú zmluvu uzatvára. Európsky súdny dvor dokonca deklaroval, že sa celkovo vychádza z takého spotrebiteľa, ktorého inteligentný kvocient nie je na hranici demencie, ale ktorý je schopný sa slobodne rozhodnúť (C-315/92).

8. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

9. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného je dôvodné, v dôsledku čoho bolo nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vrátane závislého výroku o trovách konania zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c) CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. So zreteľom na obsah odvolania žalovaného, v odvolacom konaní bol preskúmaný len výrok napadnutého rozsudku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 200,- eur, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol, a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností upravených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi

domáhať, aby sa porušíteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušíteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušíteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

12. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva, alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z., alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva, alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu (do pozornosti napr. uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/220/2012).

13. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odrazujúceho prostriedku ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

14. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nepochybne vyplynulo, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8C/210/2016 sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému domohla vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 449,55 eur s príslušenstvom a určenia neprijateľnosti tam špecifikovanej zmluvnej podmienky.

15. Predpokladom priznania finančného zadosťučinenia je v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa to, aby spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinností ustanovenej predpismi na jeho ochranu.

16. Žalobkyňa si v konaní uplatnila nárok na primerané finančné zadosťučinenie podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Nárok na zaplatenie finančného zadosťučinenia žalobkyňa riadne nezdôvodnila, pretože jej argumentácia v žalobe je len všeobecného charakteru, ktoré sa dá teoreticky použiť na akéhokoľvek spotrebiteľa domáhajúceho sa svojich práv. Žalobkyňa vo svojej žalobe neuviedla, aké práva alebo povinnosti a akým spôsobom mal žalovaný jej práva alebo povinnosti žalobkyne ako spotrebiteľa poškodiť.

17. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, či a aké práva žalobkyne ako spotrebiteľky boli porušené. Okresný súd v tejto časti odôvodnil svoje rozhodnutie nedostatočne, keď sa zaoberal iba dôsledkami porušenia spotrebiteľského práva (nezákonné preplatenie pôžičky, strata finančných prostriedkov), pričom neurobil žiadny skutkový ani právny záver o tom, či a aké práva žalobkyne ako spotrebiteľky boli porušené, resp. aké povinnosti porušil žalovaný.

18. Navyše rozsudok súdu prvej inštancie v bode 25. odôvodnenia rozsudku vykazuje známky zmätočnosti, keď súd prvej inštancie konštatoval, že po zrušení veci mal za úlohu opätovne prehodnotiť výšku náhrady primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko aj odvolací súd považoval základ nároku za daný, pričom zo spisu nevyplýva, že by predmetná vec bola prejednávaná pred odvolacím súdom, t.j. že by vo veci došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacím súdom. Z tohto dôvodu sú závery súdu prvej inštancie o danosti základu nároku uplatňovaného v tomto konaní zatiaľ predčasné.

19. Za daného stavu potom nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, a nie vykonávanie celého ťažiskového dokazovania až na odvolacom súde, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

20. Odvolací súd sa stotožnil s podstatou odvolacej argumentácie žalovaného a v dôsledku skutkových i právnych väd preskúmaného rozhodnutia súdu prvej inštancie mu neostávalo nič iné, než napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Úlohou súdu prvej inštancie bude vyzvať právneho zástupcu žalobkyne na jednoznačné uvedenie práva, k porušeniu ktorého došlo a zaoberať sa týmto tvrdeným porušením. V novom rozhodnutí vo veci okresný súd jasne a zrozumiteľne uvedie, či a ktoré práva žalobkyne ako spotrebiteľky boli porušené postupom žalovaného. Z hľadiska rozhodnutia o nároku a výške finančného zadosťučinenia vykoná dokazovanie a urobí záver aj v súvislosti s tým, aké právne povinnosti z hľadiska poskytovateľa spotrebiteľských úverov žalovaný porušil. Výsledky vykonaného dokazovania bude nevyhnutné vyhodnotiť v súlade s § 191 ods. 1 CSP, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie bude potrebné náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

22. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).